

ristiju. Četiri biskupa predvodili su to slavlje. Bilo je skladno i jednostavno, a u isti mah bogato i svečano. Staro zdanje odjednom je oživjelo. Bijaše to stvarni vrhunac za sve članove kongresa. Kad smo se razišli, bilo je već prošlo deset sati navečer.

Bernardin Škunca

III. MEĐUFAKULTETSKI EKUMENSKI SIMPOZIJ

U Aranđelovcu, u srcu Šumadije, održan je od 12. do 15. listopada 1978. III. Međufakultetski ekumenski simpozij u organizaciji Bogoslovnog fakulteta Srpske pravoslavne Crkve iz Beograda, a posebnim zalaganjem dekana istoga fakulteta Dra Čedomira Draškovića. Rad se simpozija odvijao na temu: **Crkva u suvremenom svijetu.**

Moramo se prisjetiti da su Međufakultetski ekumenski simpoziji kod nas počeli pred nekoliko godina, točnije rečeno, 1974. god. Prvi je simpozij održan u Mariboru 23. — 26. rujna 1974. u organizaciji Teološke fakultete Ljubljana — Maribor za koje bismo mogli reći da su i inicijatori ovakva ekumenskog rada kod nas. Opća tema prvog simpozija bila je: »Pastoralni problemi kršćana u Jugoslaviji u vezi sa sakramentima, posebno s Euharistijom«. Na simpoziju je bilo održano osam predavanja, a akti su se toga simpozija pojavili u javnosti pod naslovom »V edinosti«.

To je bio početak važnog i plodnog ekumenskog iskustva na našem terenu za sve ekumenske radnike i sudionike ovih skupova te teološke dodire među raznim Crkvama kod nas. Mariborski je skup pokazao zeleno svjetlo da treba ići dalje, naprijed, pače da ovakvi susreti, studijski dani, upoznavanja, traženja odgovora na probleme s kojima se Crkva danas suočava, trebaju postati zajednička briga svima kojima je na srcu rast i dobro Kristove Crkve. I zaista nije se ostalo kod Maribora, nego se sve činilo da se ova praksa ustali, pa je 1976. god. slijedio II. ekumenski simpozij, čiju je organizaciju preuzeo Katolički bogoslovni fakultet iz Zagreba. Domaćin simpozija bio je mons. Josip Pavličić, nadbiskup riječki, koji je sudionicima simpozija od 21. do 23. rujna 1976. ustupio smještaj u zgradama riječke nadbiskupije u Lovranu.

II. ekumenski simpozij našao je na velik odjek u domaćem tisku. Akte simpozija objavila je izdavačka kuća »Kršćanska sadašnjost« iz Zagreba u svojoj biblioteci »Teološki radovi« pod naslovom: **Evangelizacija u našem prostoru i vremenu.** Radovi međufakultetskog simpozija u Lovranu održanog 20. — 23. 9. 1976., Zagreb 1977. Tu su publicirana sva predavanja, diskusije, prilozi, odjeci u tisku, kao i kronika samog simpozija prema danima održavanja.

U Lovranu je 1976. god. zaključeno da se slijedeći ekumenski simpozij održi 1978. god. na temu: **Crkva u suvremenom svijetu** te da njegov organizator i domaćin bude Bogoslovni fakultet SPC iz Beograda. To se sada i ostvarilo u Aranđelovcu od 12. do 15. listopada 1978.

Sudionici simpozija bili su profesori Teološke fakultete iz Ljubljane i Maribora, Katoličkog bogoslovnog fakulteta iz Zagreba, Bogoslovnog fakulteta Srpske pravoslavne Crkve iz Beograda, kao organizatora i domaćina simpozija. Osim profesora spomenutih teoloških fakulteta, na simpoziju su se našli predstavnici Pravoslavnog fakulteta Makedonske pravoslavne Crkve iz Skopja, Protestanskog teološkog fakulteta Matija Vlačić Ilirik iz Zagreba te Islamskog teološkog fakulteta iz Sarajeva. Na simpoziju su bili i predstavnici nekih vjerskih zajednica u Jugoslaviji kao i predstavnici 11 teoloških škola. Simpoziju je prisustvovalo oko 100 sudionika, uglavnom profesora i teoloških stručnjaka navedenih škola, ekumenskih radnika, predstavnika tiska kao i

nekim drugih gostiju. Ljubljana, Zagreb i Beograd, kao inicijatori i organizatori ovih simpozija, poslali su po četiri studenta kao promatrače na simpozij.

Sudionici simpozija udobno su bili smješteni u tri hotela: »Izvor«, »Staro zdanje« i »Šumadija«. Zapažena osoba na simpoziju bio je episkop šumadijski iz Kragujevca, Dr. Sava Vuković, koji je primio sudionike simpozija na teritorij svoje eparhije.

Teološki rad simpozija počeo je zazivom Svetoga Duha u crkvi Arhanđela Gavрила u Arandjelovcu, a potom se rad odvijao u hotelu »Staro zdanje«. Poslije pozdravnih govora, koje su održali Dr. Drašković, Dr. S. Vuković, Dr. Vj. Grmič, te pročitano pozdravnog pisma mons. Josipa Pavličića, nadbiskupa riječkoga, koji je bio domaćin II. ekumenskog simpozija u Lovranu, otpočela su predavanja.

Okosnicu simpozija sačinjavala su tri temelja predavanja: 1. **Kršćansko shvaćanje jedinstva i međusobna zavisnost čovjeka i svijeta** (prof. Dr. Vj. Grmič, Ljubljana — Maribor); 2. **Kršćanin i dva svijeta** (prof. Dr. D. Dimitrijević, Beograd); 3. **Ekumenski pokret i tokovi u suvremenom svijetu** (prof. Dr. T. Šagi — Bunić). Nakon pojedinih predavanja bili su koreferati, njih 16, te na kraju diskusija i saopćenje za javnost, što je donio naš vjerski tisak (v. npr. AKSA 42 (442) 78, 20. X. Prilog III).

Predavanja su iznijela bogatu sadržinu i u mnogočemu zajedničko gledište na pojedine probleme koji muče sve kršćane kod nas, ali je isto tako došao do izražaja i pluralizam mišljenja, kako u krilu pojedinih Crkava, tako i u odnosu prema drugim Crkvama. Ipak je svima bilo jasno da ovakav rad, kroz predavanja i diskusije, treba podržavati, nastojati uočiti bitnu funkciju Crkve, da kršćani trebaju tražiti načina kako bi se što bolje upoznali i vrednovali.

Iako se u pozdravnim govorima nekih sudionika naglasilo da je ekumenizam kod nas, zbog specifičnih prilika, iza ekumenizma na Zapadu, ipak se naglasilo da ovakvi simpoziji znače velik korak naprijed od početka do danas. Svima je jasno da Crkva danas treba svjedočiti svijetu o svom porijeklu i o svojim vrednotama, da Crkva danas treba biti znak podignut među narodima u današnjem svijetu općenito, a posebno na našem terenu.

Na simpoziju se vidjelo da se sudionici rado susreću, izmjenjuju misli, da su ljudi, da se žele približiti jedni drugima. Izgledalo je kao da su se rođaci sastali izdaleka, koji se još dobro ne poznaju, ali radosni što su skupa pa traže načina kako bi zajednički radili za isti cilj.

Ovaj je simpozij bio još jedan zamah naprijed. Nije se prekinulo niti reklo: »Napravimo pauzu, stanimo!« Predloženo je i zaključeno, zbog interesa i odjeka u javnosti, da se slijedeći simpozij održi do dvije godine u Sloveniji u organizaciji Teološke fakultete u Ljubljani. Rad se želi proširiti. Vidjelo se da se ima mnogo iznijeti, da su dva radna dana nedovoljna za iznašanje i razglabanje uzete problematike. Stoga se za održavanje slijedećeg simpozija predlaže **bar tri dana** (Saopćenje) s temom: **Duhovni život na našem tlu** (Ekumenska poruka duhovne stvarnosti kršćanstva na tlu Jugoslavije danas). Slijedeći simpozij također će sprijeti i tematiku razraditi tri teološka fakulteta: Ljubljana — Maribor, Zagreb i Beograd, pod pokroviteljstvom teološkog fakulteta Ljubljana — Maribor.

Zadnji dan simpozija bio je rezerviran za liturgijsko slavlje i izlet. Liturgijsko slavlje predvodio je Dr. S. Vuković, a propovijedao je Dr. Č. Drašković. Poslije se išlo kroz Šumadiju do Kragujevca, gdje je u hotelu »Šumarice« u kojem je bilo primanje sa strane najviših predstavnika za odnose s vjerskim zajednicama, a potom posjet manastiru Kaleniću. Odatle su se sudionici vratili svojim svakidašnjim dužnostima i radu, obogaćeni živom riječju, bratskim susretom u nadi da će se opet sastati i da će ovakvi susreti svaki put biti plodonosniji.

FSC

SVEOPĆA MOLITVA SV. KLEMENTA RIMSKOG, PAPE

Poslovnica sv. Klementa Rimskoga kršćanima u Korintu najstariji je spis kršćanske literature — ne računajući spise Novoga zavjeta — čiji nam je autor poznat sa sigurnošću po svome imenu, položaju i vremenu. Nju je napisao treći nasljednik sv. Petra na rimskoj stolici, u vrijeme Domicijanova progonstva, god. 95 — 96, na koje se tu aludira, da bi sredio nered koji su izbili u korintskoj Crkvi gdje je jedan dio ustao protiv prezbitera i zbacio ih.

Ova je poslanica vrlo lijepa i čitala se dugo vremena u mnogim Crkvama za vrijeme euharistijske službe. Ona završava jednom dugom molitvom koja je jako zanimljiva svojim bogatstvom i jer odražava glavne teme kasnije kršćanske liturgije u predslavljenim i kanonima, u jednom vremenskom razdoblju kad je predsjedatelj euharistijskog skupa imao još veliku slobodu u molitvi i s njome se služio kako su prilike zatjevale. Treba također naglasiti veliku vedrinu molitve za javne vlastodršce u času kad je prijetilo drugo progonstvo protiv kršćana.

Poslanica sv. Klementa zaslužuje da se čita u cjelini i trebao bi je posjedovati svaki kultivirani kršćanin. Može se naći s ostalim spisima drugoga stoljeća, kao poslanice sv. Ignacija Antiohijskog, Akti mučeništva sv. Polikarpa, u »Les Ecrits des Pères apostoliques«, Cerf, Paris 1963.

Neka tvorac svemira
čuva na zemlji
svoje izabrane
po svom predragom Sinu Isusu Kristu.
Po Njemu nas je On pozvao iz tame na svjetlo,
iz neznanja k spoznaji slave njegova imena.
U Tebe stavljamo svoju nadu i pouzdanje,
Početniče svega stvorenja.
Ti si otvorio oči naših srdaca,
da te upoznaju,
da upoznaju Tebe, koji si jedini Svevišnji, na nebesima.
Ti obaraš drskost oholica,
Ti pomrsiš račune i planove naroda,
Ti podižeš ponizne,
i raspršuješ moćne;
Ti obogaćuješ i osiromašuješ,
Ti daješ i uzimlješ život.
Jedini dobročinitelju duhova,
i Bože svakog tijela;
Ti istražuješ dubine,
Ti bdiješ na djelima ljudskim.
Ti si pomoćnik u opasnostima!
Ti si Spasitelj očajnih!
Stvoritelju i Čuvaru svakog duha!
Ti umnažaš narode zemlje,

između sviju Ti si izabrao one koji Te ljube,
po Isusu Kristu svom predragom Sinu:
po Njemu Ti si ih učio i posvetio.

Svemožni, molimo Te
budi naša pomoć i naš branitelj.
Spasi potlačene,
smiluj se malenima,
podigni one koji su pali,
pokaži se onima koju su u nevolji,
izliječi bolesne,
natrag dovedi one koji su od tvog naroda zalutali,
daj hranu onima koji su gladni,
daj slobodu utamničenima;
podigni slabe,
utješi malodušne;
daj da svi narodi upoznaju
da si jedino Ti Bog,
da je Isus Krist Tvoj Sin,
da smo mi Tvoj narod i stado Tvog ovčinjaka.

Pokazao si po svojim djelima
da vječno upravljaš svijetom;
Ti si, Gospode, stvorio zemlju,
Ti ostaješ vjeran u svim pokoljenjima,
pravedan u svojim sudovima,
divan u svojoj sili i svom sjaju,
mudar u stvaranju,
mudar učvršćujući svoja djela,
čineći dobro u vidljivim stvarima,
vjeran si onima koji se u Te uzdaju,
milosrdan i milostiv;
oprosti nam naše grijehе i naše nepravde,
naše padove i naše nemarnosti.
Ne broji pogreške
svojih slugu i službenica,
ali čisti nas čistoćom svoje istine
i vodi naše korake u svetosti srca,
da činimo što je pravo i ugodno
Tvojim očima i očima naših vladara.

Da, vrhovni Gospodaru, pokaži nam svoje lice,
i pomozі da uživamo tvoja dobra u miru,
zaštiti nas svojom snažnom rukom,
izbavi nas od svakoga grijehа,
spasi one koji nas nepravedno mrze.

Daj slogu i mir
nama i svima stanovnicima zemlje,
kao što si učinio našim ocima,
koji su Te molili u vjeri i istini
podložni Tvojoj moći i Tvojoj svetosti.
Našim poglavarima na zemlji
Ti si vrhovni Gospodar,
koji njima dade vlast i upravu,
po svojoj divnoj i neizrecivoj moći,
da priznajući slavu i čast,
koju si im dao,
da im budemo podložni,
da ne bi protuslovili Tvojoj volji.
Gospode, daj im zdravlje, mir, slogu, postojanost,
kako bi vršili bez zablude
onu vlast koju si im dao.
Da, Ti si onaj, nebeski vladaru i kralju vjekova,
koji daje sinovima ljudskim
slavu, čast i moć
nad zemaljskim stvarima;
Gospode, upravljaj i savjetuj da rade što je dobro,
da čine što je Tebi ugodno,
da sve rade s ljubavlju,
mirno i blago,
služeći se vlašću koju si im Ti dao,
kako bi se Tebi svidjeli.

Ti jedini imaš moć da ostvariš to
i još više od toga.
Mi Ti zahvaljujemo po velikom Svećeniku
Isusu Kristu, zaštitniku naših duša.
Po Njemu neka Ti je slava i čast
sada
i u vijeke vjekova! Amen.

SOURCES (Fribourg), br. 5/1978, str. 216—219.

S francuskog preveo:
Srećko Bošnjak